

Typiske mismatch-sager

Kevin Byskov

Videncentret for Landbrug
8-10-2014

Typiske mismatch-sager

- Mest hyppigt at reg. far er Genomisk Testet (GT) mens reg. mor ikke er.
- Generelt svært med rimelig sikkerhed at sige, hvad der er galt, hvis far ikke passer
 - Fejl-insemineringer
 - Inseminering af drægtig ko
 - Ombytning af kalve/embryoner
 - Ombytning af DNA
 - ...

Hvorfor bør fejl rettes

- Fordi ukorrekte registreringer ikke skaber værdi – tværtimod!
 - Indavl/arvelige defekter
 - Bias i avlsværdivurdering
- Ikke sikkert at der er god økonomi i at rette alle fejl nu – fokuser i stedet på forebyggelse.
- Men vi vil gerne rette oplagte fejl...

NAV

Rettelse af oplagte fejl

- I samarbejde med VD arbejder vi på retningslinjer for at definere "En oplagt fejl".
 - **En oplagt fejl kan kun have kun én årsag**
- Palle Larsen er udpeget fra VD til at gennemgå mismatch-sager.
 - "Oplagte fejl" sendes til VFL, Kvæg og vi tager stilling til om vi også vurderer fejlen som "oplagt"
- **Palle er kritisk og hovedparten af de sendte bliver rettet**
- **Øvrige fejl kan kun rettes via GenoSkan**

NAV

Nordisk Avlsværdis Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Eksempel 1 - rettede fejl

- **Far afvist – mor ej testet**
 - **Reg. far \neq ins.tyr på ins.tavle**
 - **Ins.tyr på ins.tavle = fundet far**

Indkøringsperiode for HandyVIK. Inseminør erkendte at han under indkøringsperioden registrerede insemineringer, når han var kommet hjem.

Eksempel 2 - rettede fejl

- Far afvist – mor ej testet
 - Sidste ins. → drægtighedsperiode = 262 dage
 - Fundet far passer med tidligere ins.tyr
 - **Drægtighedsperiode = 282 dage**
 - Ingen fødte kalve efter reel far inden for ± 5 dage
 - Ingen ins. med reel far på seneste ins.dato

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

...men

- Som udgangspunkt ændrer vi kun mor, såfremt vi positivt har bekræftet, at hun er korrekt/forkert.
 - Reel mor er GT
 - Reg. mor er GT og passer som mor til anden kalv
- Mor er en lovpligtig registrering

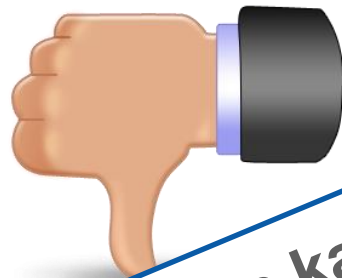
NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Eksempel 3 – afvist fejl

- Far afvist – mor ej testet
 - Far passer til kalv født dagen forinden
 - **Ombytning??**
 - ...men kan også skyldes inseminør har taget fejl strå i spanden

Sagen kan afklares ved at GT
den formodede korrekte mor

Lidt mere komplicerede sager

- Ind imellem kan der opstå tvivl om, hvor en fejl ligger, selvom både mor og far er genotypet.
- Ofte svære sager at overskue i hovedet...

Kevin vader i problemer

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

...men vi har et arbejdsredskab!

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Eksempel 4 – rettet

- **2 ET-kalve afvist**
 - Mødre og fædre GT
 - Afstamning passer ved ombytning
 - Kalve født med 5 dages mellemrum
 - Ilægning foretaget på samme dato
- **Er det ombytning af embryoner/kalve?**
- **Eller er det ombytning af vævsprøver?**

NAV

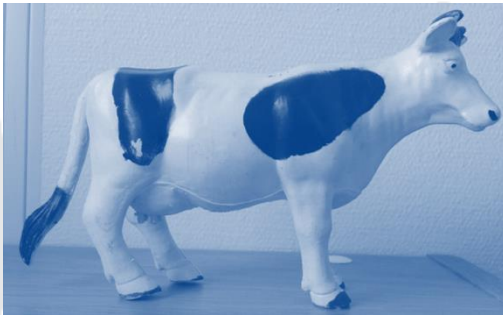

Eksempel 4 - fortsat

- **Kan vi ikke bare ombytte afstamningen?**
 - Jo det kan vi.
 - Korrekt hvis der er tale om ombytning af embryoner eller kalve!
- **Men hvad sker der, hvis der er tale om ombytning af vævsprøver?**
 - Plastic kørerne må til hjælp.

Eksempel 4 – fortsat Ombytning embryoner/kalve

Donor mor

ET-kalv

Væv

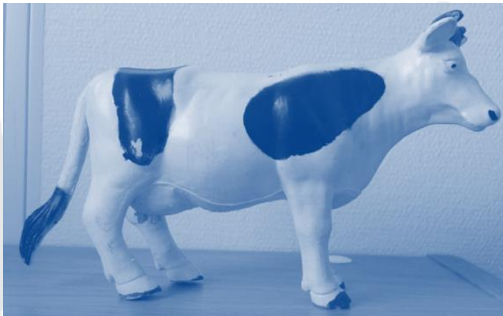
Vi kan ombytte
afstamning

NAV

Eksempel 4 – fortsat Ombytning af vævsprøver

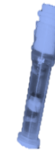
Donor mor

ET-kalv

Væv

Fremtidigt afkom

Vi skal ombytte
vævsprøver

Sammenhæng
mellem
Vævsprøve og
kalv brudt!

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Vær omhyggelig med udtagning af vævsprøver!

- Vi antager at udtageren af vævsprøven ikke laver fejl!
- Sker ombytning af vævsprøver blot 3 gange ved 1000 udtagninger → 0,6 % flere fejl
- Svarer omtrent til 10% af fundne fejl hvis der er 6% fejl ift. reg. afstamning!

NAV

Komplicerede sager

- ...kan virke helt uoverskuelige.

Kevin bobler af optimisme

- For med udtagning af væv samtidig med øremærkning er mange problemer løst!

NAV

Eksempel 5 - rettet

- 4 fødte kalve – heraf en dødfødt og ikke GT
 - Væv udtaget i forbindelse med øremærkning
 - 3 mødre – alle GT
 - 2 fædre – begge GT
 - 2 ET-kalve
 - Et sæt tvillinger

Eksempel 5 fortsat

	Reg. mor	Reg. far	Reel mor	Reel far
KalvA (dødfødt)	Mor1 (donor)	Far1	Mor2	Far2
KalvB	Mor2	Far2	Mor1 (donor)	Far1
KalvC	Mor2	Far2	Mor3 (donor)	Far2
KalvD	Mor3 (donor)	Far2	Mor2	Far2

- Ikke muligt med ombytning af væv - øremærker.
- Alle forældredyr typet.
- Forældre på død kalv påsat ud fra at ET-tvillinger er yderst sjældne og landmands påstand.

OBS! - Ukendt mor

- Vi sletter ikke mor, selvom hun er påvist forkert
 - Bestilles officiel forældreskab hos GenoSkan og mor ikke passer → Mor bliver slettet
 - Dyr med ukendt mor kan pålægges omsætningsrestriktioner
 - Dyret må derefter ikke omsættes til levebrug
 - Dyret må slagtes/destrueres på normal vis

mærkningsbekendtgørelsen (nr. 374 af 27. april 2012)

§27

Stk. 2. Følgende oplysninger skal registreres, efter at fødsel har fundet sted:

- 1) Besætningsnummer for den besætning, hvori dyret er født.*
- 2) Kalvens CKR-nummer, når denne er levende.*
- 3) Fødselsdato, køn og tilstand (levende eller dødfødt).*
- 4) Moders CKR-nummer. I tilfælde af embryotransplantation registreres både donor- og recipientmoder.*

mærkningsbekendtgørelsen (nr. 374 af 27. april 2012)

§ 70

Ved overtrædelse af bestemmelserne i denne bekendtgørelse kan Fødevarestyrelsen påbyde destruktion eller begrænsning i flytning af kvæg.

Ukendt mor

- Skulle der ved et kontrolbesøg være problemer med at kontrollanten ikke er bekendt med reglerne/tolkningen kan VD rådgiveren kontakte:

Thorkild Lykke

tlf.: 87405300

mail: thl@vfl.dk

NAV

Nordisk Avlsværdi Vurdering • Nordic Cattle Genetic Evaluation

Konklusion

- Vi retter ”oplagte” fejl på grundlag af GT.
 - ”Oplagt” er ved at blive defineret
- Mange mulige fejlkilder.
- Sammenhæng mellem dyr og væv **VIGTIG!**
 - Øreklip ved øremærkning er vejen frem.
- Ukendt mor kan medføre omsætningsrestriktioner

NAV

**Tak for
opmærksomheden**